
Plan van aanpak lessen voor
de toekomst n.a.v.
integriteitsaffaire SSC-ZL

Maart 2019

Rekenkamer Maastricht

Samenstelling:

De heer drs. Ton Dreuw RC (waarnemend voorzitter)

De heer drs. Karel van der Esch

De heer drs. Paul Janssen RA

Mevrouw drs. Rieneke van Zutphen

Secretaris:

Mevrouw M. Heesbeen

Secretariaat:

P/a Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

E-mail: secretariaat@rekenkamermaastricht.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1 Aanleiding	2
2 Verzoek	2
3 Centrale onderzoeksvraag	2
4 Relatie gemeenteraad met het Shared Service Center Zuid-Limburg	3
5 Opzet en werking integriteitsbeleid in deze casus	3
6 Aanpak en planning	4

1 Aanleiding

In 2015 is het Shared Service Center Zuid-Limburg opgericht. Dit is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Bij het inrichten van het SSC-ZL is overleg gevoerd met de vakbonden om de personele invulling van het SSC-ZL te stroomlijnen. Dit proces is moeizaam verlopen en heeft in Maastricht geleid tot wat is gaan heten 'de spionageaffaire', waarbij de verspreiding van (vertrouwelijke) conceptnotulen de aanleiding was. Dit leidde tot een opdracht aan een extern forensisch bureau om mailboxen te onderzoeken.

Over de spionageaffaire heeft op 12 en 13 februari 2019 een raadsdebat plaatsgevonden.

2 Verzoek

Een aantal politieke partijen in de gemeenteraad van Maastricht, te weten PvdA, PVM, M:OED, PVV, Liberale Partij Maastricht en de Groep Gunther, heeft de Rekenkamer Maastricht verzocht om "haar licht te laten schijnen over deze zaak" met als intentie om uit de casus lessen te trekken voor de toekomst. Om tot een goede interpretatie en afweging van dit verzoek te kunnen komen, heeft de Rekenkamer Maastricht met de indieners van het verzoek een gesprek gevoerd met als doel te komen tot een verduidelijking van de vraagstelling. Daarbij is ook de afspraak gemaakt dat de rekenkamer op basis van het verzoek in combinatie met het gesprek, een onderzoeksvraag (her)formuleert en deze vervolgens teruglegt bij de indieners van het verzoek, met daarbij dan ook de vraag van de rekenkamer aan de indieners om ook bij de andere politiek partijen te polsen of deze ook een mogelijk onderzoek van de rekenkamer met onderstaande vraagstelling ondersteunen. De rekenkamer heeft vervolgens op verzoek van VVD en Groen Links met deze partijen gesproken om de wensen van deze partijen te vernemen en een nadere toelichting te geven op de conceptonderzoeksvragen. CDA, D66 en Seniorenpartij Maastricht hebben schriftelijk hun steun aan het onderzoek gegeven.

3 Centrale onderzoeksvraag

De Rekenkamer wil op basis van empirisch onderzoek vooral op de toekomst gerichte aanbevelingen doen. Dat betekent dat in dit onderzoek niet zozeer de vraag aan de orde komt 'wie heeft er in deze casus eventueel gelijk en wie heeft er eventueel gefaald?', maar daarentegen wordt geprobeerd, de hele casus overziend, lessen voor de toekomst te trekken. En deze lessen ook gericht te adresseren aan de belangrijkste actoren.

Tegen deze achtergrond en met inachtneming en weging van de verzoeken, suggesties en verwachtingen van de verschillende politieke partijen stelt de rekenkamer de volgende centrale onderzoeksvraag vast:

Welke mogelijke lessen zijn in retrospectief te trekken uit, wat is gaan heten, 'de spionageaffaire' in Maastricht?

De rekenkamer wil dit onderzoek in twee delen opsplitsen. Eerst wil de rekenkamer (in deel 1) goed in beeld krijgen hoe de samenwerking van de gemeente(n) met het SSC-ZL is geformaliseerd en op welke wijze de raad is betrokken bij de vormgeving en voortgang. Dit is van belang om de context van wat is gaan heten de 'spionageaffaire' (deel 2) goed te kunnen duiden.

4 Relatie gemeenteraad met het Shared Service Center Zuid-Limburg

In dit deel van het onderzoek wil de rekenkamer nader ingaan op de relatie van de gemeenteraad met het Shared Service Center Zuid-Limburg (SSC-ZL). In 2014 is het besluit genomen door de gemeenteraad om het SSC-ZL op te richten. De rekenkamer wil onderzoeken hoe de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende rol heeft ingevuld bij het besluit tot oprichting van het SSC-ZL en in de jaren van verdere invulling van de organisatie van het SSC-ZL. De rekenkamer wil in dit deel van het onderzoek antwoorden geven op de volgende vragen:

- Hoe zijn de taken en verantwoordelijkheden bij de gemeente Maastricht gestructureerd en ingevuld om de inrichting van het SSC ZL te realiseren?
- Welke afspraken zijn er gemaakt om deze gemeenschappelijke regeling in Maastricht te implementeren?
- Hoe is de informatievoorziening over het SSC-ZL naar de Maastrichtse raad geweest m.b.t. voortgang van de inrichting van de organisatie van het SSC-ZL?
- Wat zijn de afspraken met en binnen het SSC-ZL ten aanzien van besluiten die de deelnemende gemeenten raken?
- Welke informatie heeft de gemeenteraad van Maastricht van het college gekregen over de voortgang van de inrichting van het SSC-ZL uit hoofde van haar actieve informatieplicht?

De rekenkamer wil bovenstaande vragen beantwoorden op basis van een kritische analyse van de beschikbare documenten alsmede een aantal vraaggesprekken met functionarissen van het SSC-ZL en de gemeente Maastricht.

5 Opzet en werking integriteitsbeleid in deze casus

In het tweede deel van het onderzoek wil de rekenkamer de opzet en werking van het integriteitsbeleid (bestuurlijke en ambtelijk) in de zogenaamde 'spionageaffaire' nader onderzoeken met als belangrijkste doel om hieruit mogelijke lessen voor de toekomst te trekken. De rekenkamer wil in dit deel van het onderzoek antwoorden geven op de volgende vragen:

- Hoe is de integriteitsregeling binnen de gemeente vormgegeven? Is hierbij ook rekening gehouden met de eisen die voortvloeien uit de privacy-voorschriften?
- Hoe zijn in opzet de formele posities met betrekking tot integriteitsmeldingen geregeld? Hierbij wordt gedacht aan de formele posities van SSC-ZL, het College van B en W, de portefeuilleverdeling binnen het College van B en W, gemeentesecretaris/algemeen directeur, alsmede de mandaatbesluiten.
- Hoe is daaraan in onderhavige casus feitelijk invulling gegeven?
- Op welke momenten in het escalatietraject deed zich een keuzemogelijkheid voor?

- Wat is de rol van de in- en externe adviseurs in deze structuur (IMI, Capra, PelsRijcken)?
- Welke escalatie- en de-escalatie-instrumenten zijn er om besluitvorming te ondersteunen?

De rekenkamer wil bovenstaande vragen beantwoorden op basis van een analyse van de beschikbare documenten alsmede een aantal vraaggesprekken met functionarissen van het SSC-ZL en de gemeente Maastricht.

Met een analyse van de gedocumenteerde antwoorden op beide groepen deelvragen, kan naar verwachting de hoofdvraag (de lessen voor de toekomst) worden beantwoord.

6 Aanpak en indicatieve planning

Stap		Gereed	Uren
Stap 1	Vorbereiding	maart 2019	32
Stap 2	Opvragen en analyse documenten	april/mei 2019	80
Stap 3	Vraaggesprekken	mei/juni 2019	24
Stap 4	Nota van bevindingen	begin september 2019	80
Stap 5	Eindrapport	oktober 2019	16
Stap 6	Aanbieding eindrapport aan raad	november 2019	
	Totaal raming		232 uren
	Reguliere vergaderingen en kosten secretariaat		Pm